

EUROOPA PARLAMENT

2014–2019

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2014/2236(INI)

15.4.2015

RAPORTI PROJEKT

sotsiaalse ettevõtluse ja sotsiaalse innovatsiooni kohta võitluses tööpuudusega
(2014/2236(INI))

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Raportöör: Verónica Lope Fontagné

PR_INI

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....3

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

sotsiaalse ettevõtluse ja sotsiaalse innovatsiooni kohta võitluses tööpuudusega (2014/2236(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2012. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal: aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse oma 6. veebruari 2013. aasta resolutsiooni ettevõtja sotsiaalse vastutuse, usaldusväärse, läbipaistva ja vastutustundliku ettevõtluse ning jätkusuutliku majanduskasvu kohta¹,
- võttes arvesse oma 19. veebruari 2009. aasta resolutsiooni sotsiaalmajanduse kohta²,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 184,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrust (EL) nr 346/2013 Euroopa sotsiaallettevõtlusfondide kohta,
- võttes arvesse oma 20. novembri 2012. aasta resolutsiooni sotsiaallettevõtluse algatuse ning sotsiaalmajanduse ja sotsiaalse innovatsiooni keskmes olevate sotsiaallettevõtete edendamisele suunatud majanduskeskkonna loomise kohta³,
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2011. aasta deklaratsiooni⁴,
- võttes arvesse nõukogu 20. mai 2014. aasta järeltõlget, mis käsitlevad noorte ettevõtluse edendamist noorte sotsiaalse kaasatuse soodustamiseks⁵,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1296/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI) ning määratakse kindlaks mikrorahastamise ja sotsiaallettevõtluse tegevussuund,
- võttes arvesse komisjoni 20. oktoobri 2011. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Sotsiaallettevõtluse algatus” (COM(2011)0682),
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A8-0000/2015),

A. arvestades, et sotsiaalmajandus annab tööd umbes 14 miljonile inimesele, kes

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0049.

² ELT C 76 E, 25.3.2010, lk 16.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0429.

⁴ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 187.

⁵ [http://eurlex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(04\)&from=ES](http://eurlex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(04)&from=ES)

moodustavad ligikaudu 6,5 % ELi töötajatest; arvestades, et ELis on kaks miljonit sotsiaalset ettevõtet, mis moodustavad 10 % liidu ettevõtetest;

- B. arvestades, et majandus- ja finantskriisi tagajärjel on tõusnud vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse määr ning pikaajaline töötus;
- C. arvestades, et sotsiaalsed ettevõtted on paindlikumad ja uuenduslikumad, pakuvad häid töötingimusi ja kohanduvad paremini majandus- ja sotsiaalse olukorraga;
- D. arvestades, et sotsiaalsetele ettevõtetele on omane nende liikmete või osanike aktiivne osalemine ettevõtte juhtimises ja suur läbipaistvus nende tegevuses ning nad reageerivad kodanike järjest kasvavale nõudmisele ettevõtete eetilise, sotsiaalse ja keskkonnahoidliku käitumise järele;
- E. arvestades, et sotsiaalmajanduse valdkonna ettevõtteliike on väga erinevaid ning et enamik neist ei ole ELi tasandi õigusraamistikus tunnustatud, vaid on tunnustatud mõnedes liikmesriikides eri juriidilistes vormides;
- F. arvestades, et sotsiaalse innovatsiooni all mõistetakse uusi ideid, olgu need siis tooted, teenused või sotsiaalse korralduse mudelid, mille eesmärk on tulla toime uute sotsiaalsete ja keskkonnaga seotud nõudmistega ja probleemidega, nagu elanikkonna vananemine, töö- ja pereelu ühitamine, mitmekesisuse haldamine, noorte töötus ja kliimamuutused;
- G. arvestades, et sotsiaalsete ettevõtete mittetunnustamine, millega nad sageli kokku puutuvad, raskendab veelgi nende juurdepääsu nii avaliku kui ka erasektori rahastamisele; arvestades, et sotsiaalsed ettevõtted on peamiselt VKEd ja mikroettevõtted;
- H. arvestades, et haridus ja koolitus peavad olema meie noorte ettevõtlusvaimu edendamisel esmatähtsad valdkonnad;
- I. arvestades, et sotsiaalmajandus, ja eelkõige töövahendusfirmad pakuvad töövõimalusi inimestele, et kes on tööturust kõige kaugemal;

Sissejuhatus

1. kinnitab, et sotsiaalsed ettevõtted on sellised ettevõtted, kelle peamine siht on sotsiaalse eesmärgi saavutamine, olgu see siis töökohtade loomine haavatavate rühmade jaoks, oma liikmetele teenuste pakkumine või üldisemalt positiivse sotsiaalse ja keskkonnamõju saavutamine, selle asemel, et teenida oma liikmetele või osanikele maksimaalset kasumit, ja kes reinvesteerivad kasumi nende eesmärkide saavutamisse; märgib, et vaatamata sotsiaalsete ettevõtete õiguslikele ja tegevuslikele erinevustele kogu ELis on neil mitmeid ühiseid ja äratuntavaid jooni;
2. rõhutab, et sotsiaalsed ettevõtted on suuresti kohaliku ja piirkondliku suunitlusega, mis võimaldab neil paremini tunda konkreetseid vajadusi ja pakkuda vastavalt nendele tooteid ja teenuseid ning parandada sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust;
3. peab tervitatavaks, et on suurenenud selliste tavaettevõtete arv, kes kohaldavad oma äriprogrammides ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamise strateegiaid; tuletab meelde, et

ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamise strateegiate kohaldamine ei ole piisav selleks, et käsitleda ettevõtet sotsiaalse ettevõtena;

4. on veendunud, et sotsiaalne innovatsioon aitab märkimisväärselt kaasa sellele, et panna alus majanduskasvule, mis edendab jätkusuutlikumat, kaasavat ja sotsiaalset sidusust loovat ühiskonda;
5. märgib, et selleks, et parandada ettevõtlusalaseid oskusi, professionaalsemaks muutumist, sotsiaalsete ettevõtete arengu- ja kasvutingimusi ja sotsiaalsete innovatsiooniklastrite loomist, on oluline edendada suhtlust teiste uuenduslike sotsiaalsete ettevõtete, akadeemilise kogukonna ja sotsiaalinvestoritega;

Strateegia „Euroopa 2020”

6. tunnistab, et EL ei ole veel kaugeltki saavutanud strateegias „Euroopa 2020” seatud eesmärgi, eelkõige neid, mis on seotud tööhõive ja innovatsiooniga ning vaesuse vähendamisega, ning et sotsiaalmajandus aitab luua jätkusuutlikku, arukat ja kaasavat majandusmudelit vastavalt strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidele;
7. rõhutab, et oma sotsiaalse ja kaasava olemuse tõttu pakub sotsiaalmajandus töökohti kõige haavatavamatele rühmadele, toetades majanduskasvu, solidaarsust ja sotsiaalset sidusust;
8. palub komisjonil ja liikmesriikidel lisada sotsiaalsed ettevõtted tööhõive ja sotsiaalse lõimumise tegevuskavadesse;
9. palub liikmesriikidel lisada oma siseriiklikesse noortegarantii kavadesse sotsiaalset ettevõtlust ja sotsiaalset innovatsiooni edendavad meetmed;
10. toonitab, et sotsiaalsetel ettevõtetel on raske pääseda ligi riigihangetele; palub aidata kaasa nende osalemisele riigihangetes korraliku nõustamise ja neid puudutavate menetluste lihtsustamise abil; palub, et riigihangetes eelistataks odavamatele pakkumistele majanduslikku ja sotsiaalset kasu toovaid pakkumisi ja et riigihankelepingutesse lisataks sotsiaalsed või keskkonnavalased kriteeriumid;
11. tunneb heameelt riigihangete direktiivi reformimise üle, mis hõlmab sotsiaalklausleid ja sotsiaalseid kriteeriume, et edendada muu hulgas sotsiaalset kaasamist ja sotsiaalset innovatsiooni; ergutab liikmesriike lisama riigihankemenetlustesse sotsiaalklausleid ja sotsiaalseid kriteeriume;

Rahastamine

12. peab kahetsusväärseks, et sotsiaalsetel ettevõtetel on vahendite saamisel isegi rohkem probleeme kui tavaettevõtetel, seda nii avaliku kui ka erasektori rahastamise puhul;
13. märgib, et rahastamisele juurdepääsu raskendab asjaolu, et finantsvahendajatel puudub teave nende ettevõtete tegeliku olukorra kohta; rõhutab vajadust parandada finantsvahendajate sotsiaalsete ettevõtete alast koolitust, et hõlbustada sotsiaalsete ettevõtete juurdepääsu rahastamisele;
14. väljendab heameelt Euroopa sotsiaallettevõtlusfonde käsitleva määruse vastuvõtmise üle;

15. rõhutab Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi sotsiaalse ettevõtluse osa ja ülejäänud struktuurifondide ja ELi programmide rolli nende rahastamise parandamisel;
16. rõhutab vajadust toetada sotsiaalseid ettevõtteid piisavate rahaliste vahenditega kohalikul, piirkondlikul, riigi ja ELi tasandil; peab vajalikuks parandada sotsiaalse ettevõtluse juurdepääsu rahastamisele eri rahastamisvõimaluste kaudu, nagu ELi fondid, riskikapitalifondid, mikrokrediidid ja ühisrahastamine (crowdfunding);
17. palub komisjonil rakendada sotsiaalsetele ettevõtetele antava riigiabi valdkonnas võimalikult suurt paindlikkust ja aidata kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel kõnealustele ettevõtetele antavat abi mõista ja rakendada;
18. palub Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi projektide hindamisel võtta arvesse sotsiaalmajandusse tehtavaid investeeringuid;

Koolitus

19. palub liikmesriikidel lisada õppe- ja koolituskavadesse ettevõtluse valdkond ja sotsiaalmajanduse põhimõtted;
20. märgib, et mõned sotsiaalsed ettevõtted on konkurentsivõimelised ja neil on oma sektoris juhtpositsioon, samas kui teistel ettevõtetel on ettevõtte alustamiseks, arendamiseks ja juhtimiseks vaja eksperditeadmisi; palub liikmesriikidel töötada välja koolitusprogrammid, mis on suunatud ja kohandatud konkreetset sotsiaalsektori ettevõtetele, et arendada ärijuhtimise alast suutlikkust ja põhiteadmisi;
21. palub liikmesriikidel edendada eakate töötajate ja pikaajaliste töötute elukestvat õpet, et hõlbustada nende ümbersuunamist sotsiaalmajandusse;

Toetus ja edendamine

22. peab kahetsusväärseks sotsiaalmajanduse vähest tunnustamist ELi tasandil; on arvamusel, et parem andmete kogumine, teabe- ja parimate tavade vahetus ELi tasandil ning sotsiaalmajanduse ja selle saavutuste suurem tutvustamine meedias suurendaks ühiskonna osalemist sotsiaalmajanduses, mis võimaldaks sektorit paremini mõista, tunnustada ja nähtavamaks muuta;
23. palub komisjonil koostada võrdleva uuringu riiklike sotsiaalmajanduse sertifitseerimis- ja märgistamissüsteemide kohta ning soodustada tihedas koostöös sotsiaalsete ettevõtetega parimate tavade vahetamist;
24. palub komisjonil ja liikmesriikidel edendada ettevõtlusinkubaatorite loomist sotsiaalsete ettevõtete jaoks;
25. palub, et liikmesriigid võtaksid riikide maksusüsteemide kohandamisel arvesse parimaid tavasid sotsiaalsete ettevõtete ja solidaarsete investeeringute huvidest lähtuvalt;
26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Seletuskiri

EL määras oma tulevikusuunised kindlaks strateegias „Euroopa 2020”, seades väga kaugeleulatuvad eesmärgid, millest ta ei saa taganeda.

Vaatamata sellele on ELi viimastel aastatel tabanud majandus- ja finantskriis, mis on õnneks möödumas, toonud kaasa nimetatud eesmärkidest kaugenemise ning muutnud vajalikuks sotsiaalmajandusliku mudeli ümbervaatamise, et tulevane majanduskasv ei oleks üksnes jätkusuutlik, vaid sisaldaks ka ELi aluseks olevaid majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõtteid.

ELil tuleb tegeleda oluliste lühiajaliste probleemidega, nagu majanduslik ja rahaline jätkusuutlikkus, sotsiaalne heaolu ja eelkõige töökohtade loomine, võttes eriti arvesse kõige haavatavamaid rühmi, nt noori, naisi ja eakaid, pikaajalisi töötuid, puudega inimesi, sisserändajad või romade kogukonda. Nende probleemide lahendamiseks peab EL eritähelpanu pöörama tulevastele väljakutsetele, nagu elanikkonna vananemine või selle lahkumine maapiirkondadest.

Nimetatud eesmärkide saavutamisel on sotsiaalmajandusel täita oluline roll. Sotsiaalsed ettevõtted on osutunud majanduslike häirete korral vastupidavamateks ning suutnud pakkuda sotsiaalse sidususe ja kaasamise huvides ning töökohtade loomiseks uuenduslikke lahendusi. Lisaks on sotsiaalsed ettevõtted suuresti kohaliku ja piirkondliku suunitlusega, pakkudes konkreetsete vajaduste puhul sobivaid lahendusi.

Sotsiaalne ettevõtlus ja sotsiaalne innovatsioon on sotsiaalmajanduse edasise arengu seisukohalt hädavajalikud. Seetõttu on ülioluline pöörata eritähelpanu haridusele ja koolitusele. EL peab sisendama noortele juba varases eas vajalikku innovaatilisust ja ettevõtlusvaimu.

Teisalt ei tohiks sotsiaalmajandust segamini ajada ettevõtja sotsiaalse vastutusega. Sotsiaalne ettevõtte on selline ettevõtte, kelle peamine eesmärk on omanikele või osanikele kasumi tootmise asemel sotsiaalse mõju saavutamine, samas kui ettevõtja sotsiaalne vastutus on keskkonna- ja sotsiaalkaalutluste vabatahtlik integreerimine tavaettevõtete äritegevusse.

Sotsiaalne innovatsioon ja sotsiaalne ettevõtlus on seega sotsiaalmajanduse arengu seisukohast üliolulised ning selle edendamiseks tuleks teha tööd järgmistes valdkondades:

- Haridus ja koolitus
- Rahastamise parandamine
- Suurem nähtavus ELi ja riigi tasandil ning teabevahetus ja parimate tavade vahetamine
- Sotsiaalmajanduse arendamise edendamine ELis ja liikmesriikides
- Õiguskeskkonna parandamine.